

בחזרה לשמורה

שנה וחצי אחרי השרפה הגדולה בשמורת הטבע גמלא, צאו לסיור מרתק משביל התצפיות ועד למפל גמלא, בעקבות התחדשות הטבע ופעולות השיקום. ואל תחמיצו את מצפור הנשרים

כתבה: טל ליוגנקי, מרכז חינוך והסברה גולן, רשות הטבע והגנים

שמורת טבע גמלא - נוף בראשית, טבע מרהיב ומורשת עשירה. צילום: דורון ניסים

לטיול יצאנו

איך מגיעים: על כביש המפלים (כביש 808).
לבאים מצפון - כ־4 ק"מ אחרי הכניסה
למושב יונתן יש פנייה מערבה לשמורת גמלא.
לבאים מדרום - כ־2 ק"מ צפונית לצומת
דליות יש פנייה מערבה לשמורת טבע גמלא.
דרגת קושי: המסלולים בתוך השמורה
מוגדרים ממסלול משפחות עד למיטיבי לכת.
משך המסלול: שעה עד ארבע שעות. אורך
שביל התצפיות בשמורת גמלא הוא כ־650
מטר (מונגש לנכים). אורך מסלול ההליכה
למפל גמלא הוא כ־2 ק"מ וחצי.

עונה מומלצת: לאורך כל השנה.
לא לוותר על: תצפית בעופות הדורסים
והדרכות יומיות בשמורה.
מה יש עוד: מזנון, משקפות להשכרה,
מרפסות תצפית, שולחנות פיקניק, נגישות
חלקית למטיילים על כיסאות גלגלים.
שעות פתיחה: אפריל-ספטמבר -
8:00-17:00, אוקטובר-מרץ - 8:00-16:00.
בימי ו' 8:00-15:00.

הכניסה בתשלום: 27 ש"ח למבוגר,
14 ש"ח לילד.
לפרטים נוספים: 04-6822282,
www.parks.org.il

המשקיפה על מפל גמלא, מפל המים האיתן
הגבוה ביותר בישראל, הנופל אל תוך קניון
צר. בדרך לתצפית עוברים על גשר עץ, מעל
למפל. גשר זה נבנה מחדש לאחר שהקודם
נשרף בשרפה הגדולה.
למשפחות המגיעות לשמורת גמלא מומלץ
להצטייד בחוברת "פקח צעיר" - חוברת
משימות וחידות שאיתה תטיילו בשמורה
(פרטים באתר או באתר האינטרנט של
הרשות). בסוף הטיול תתקיים השבעה
מרגשת של הילדים כפקחים צעירים.

הרבות מעידים על הקרב הקשה שהתחולל
במקום והביא לשרפת העיר כולה - מלבד
בית הכנסת העתיק.

בהמשך המסלול נגיע למצפור מיוחד העומד
על קצה המצוק שממנו אפשר לצפות במעוף
הנשרים. בדרך כלל ממריאים הנשרים בשעות
הבוקר ושבים לקניהם בשעות הצהריים,
לפעמים אפשר לראותם כשהם מרחפים מעל
לראשי המטיילים ממש. במקום מתקיימות
הדרכות יומיות על הנשרים. מהמצפור אפשר
לראות גם את כלוב האקלוס, שבו נמצאים
הנשרים לקראת שחרורם לטבע. ביום
השרפה היו נתונים בסכנה ממשית 15 נשרים,
שנמצאו בכלוב באותה עת, והם ניצלו הודות
לאנשי רשות הטבע והגנים, שפינו אותם
מהכלוב תחת מעטה העשן הכבד והלהבות
ההולכות וקרבות. לאחר כיבוי השרפה הושבו
הנשרים למקומם.

מסלול הטיול ממשיך בסיומן שבילים אדום-
לבן אל עבר מפל גמלא, הליכה הלך ושוב
של כשעה וחצי בשטח הפתוח. לאורך הדרך
אפשר לראות "דולמנים", מעין שולחנות אבן
שימשו ככל הנראה כמבני קבורה לשבטי
הנוודים אשר שהו בגולן לפני כ־4,000 שנה.
ממשיכים בשביל החוצה את נחל גמלא
בחלקו הרדוד ופונה מערבה אל תצפית

מורת הטבע גמלא היא שילוב
מרתק של נוף בראשית, טבע
ומורשת עשירה של העם
היהודי. בשמורה ריכזו ייחודי בקנה מידה
עולמי של עופות דורסים, מבנה ארכיטקטוני
של בית הכנסת הקדום ומפל שמימיו נופלים
מגובה של 51 מטרים.

ב־27 במאי 2010 בשעה 2:00 בלילה,
הוכר השקט הנפלא הזה על ידי שרפת ענק
שהתחילה מאימוני צה"ל וכילתה כ־20 אלף
דונם משטחי השמורה. השילוב בין מזג אוויר
אביב, רוח חזקה ועמפרטורות גבוהות, החיש
את הבעירה ואת התפשטות השרפה. כעבור
שנה וחצי נשאר ספורי הגבורה, העשייה
המבורכת לשיקום השמורה וההשתאות
מול כוחו של הטבע לשקם את עצמו.

מפלים, קני נשרים ובית כנסת עתיק

את המסלול נתחיל מחניית השמורה בסיומן
ירוק, ונגיע למצפור העיר העתיקה, שם
נביט על העיר העתיקה גמלא שהניפה
את נס המרד ברומאים בשנת 67 לספירה.
נצפה בשרידי בית הכנסת שפעל עוד לפני
חורבן בית המקדש, בקטפולטה - כלי מצור
ששימש לירי חצים גדולים, ונראה מקווה
שבילה ומבני ציבור. ראשי החצים ואבני הקלע